

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

SZŰKÜLŐ HITELPIACON KÉTHARMADDAL NÖVEKVŐ KEZESSÉGGEL BIZTOSÍTOTT HITELÁLLOMÁNY

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) célja, hogy minél olcsóbban juthassanak hitelhez az agrárvállalkozások. Az AVHGA saját kockázatra is nyújt kezességet.

Az alapítvány bármely kis- és közepes vállalkozás finanszírozását segíti, de kiemelt figyelmet fordít azokra a mikrovállalkozásokra, amelyek piaci feltételek mellett kevésbé hitelképesek, miközben a vidéki foglalkoztatásban fontos szerepet töltenek be. Erről beszélgettünk dr. Herczegh Andrással, az AVHGA ügyvezető igazgatójával.

Hogyan értékeli az alapítvány eredményeit?

Az agrárium az egyedüli ágazat, amelynek hitelállománya az elmúlt években növekedni tudott annak ellenére, hogy a teljes vállalati hitelállomány 2009. év végéről 2015. március végére 7760 milliárd forintról 6374 milliárd forintra csökkent. Az alapítvány fontos szerepet játszott abban, hogy a mezőgazdasági hitelállomány 2012. végétől növekedésnek indult. 2009. év vége óta összesen 67 százalékkal növelte a fennálló kezességgel biztosított hitelállományát, amely 2015. március 31-én 160,3 milliárd forint volt, fennálló ügyleteinek száma pedig 2,5-szeresére növekedve megközelítette a 11 ezret.

Pénzügyi-finanszírozási szempontból egyre népszerűbbé válik az agrárágazat, jelen-

tős uniós forrás érkezik a szektorba, ami a gazdálkodók és a finanszírozók számára is kedvező. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 1991 óta segíti a szektor finanszírozását. Milyen előnyöket kínál az alapítvány az ágazat szereplőinek?

Az alapítvány feladata készfizető kezesség nyújtása olyan mikro, kis - és középvállalkozóknak, amelyek mezőgazdasági területen működnek vagy tevékenységük a vidéki térséghez kapcsolódik. Az alapítványi kezességvállalás, a vállalkozások által felkínált fedezetet kiegészítve, vagy akár anélkül, segítséget nyújt a finanszírozásban, hiszen a kezesség révén a

„az alapítványi kezességvállalás, a vállalkozások által felkínált fedezetet kiegészítve, vagy akár anélkül, segítséget nyújt a finanszírozásban”

dr. Herczegh András

hitelintézetek szívesebben, vagy jobb feltételekkel finanszíroznak.

Az alapítvány üzletszabályzatában szereplő általános feltételű kezességeken kívül, külön megállapodások alapján, egyedi feltételek mellett is nyújthat kezességet. Az alapítvány célja, hogy minél olcsóbban jusson hitelhez a vállalkozó. Díjaink több évre visszamenőleg a legalacsonyabbak. Két példán keresztül érzékeltetném a díj mértékét: egy 10 millió forint összegű agrár beruházási hitelhez kapcsolódó kezesség díja évente csupán 18 750 forint, 50 százalékos kezesség esetén, míg egy 1 millió forint összegű agrár folyószámlahitelhez kapcsolódó kezesség kedvezményes díja évenként 4 000 forint, úgy, hogy a bank kockázatának 80 százalékát átvállaljuk. A nagyobb hitelekhez vállalt kezesség díja ezekkel arányaiban meg egyezik.

Az alapítványnak mi a garanciája a megtérülésre?

Elsősorban a mezőgazdasági vállalkozások megbízható működése. De emellett természetesen fontos a magyar állam 85 százalékos viszontgaranciája, ami mérsékli a bukásokból származó veszteséget. Az állami viszontgarancia azonban azzal jár, hogy a garancia nyújtása állami támogatásnak minősül. Néha más megoldásra is szükség van. Az agrárvállalkozások finanszírozásának bővítése érdekében az alapítvány a hazai vállalkozás-finanszírozó intézmények közül egyedülálló módon saját, alapítványi kockázatra is nyújt kezességet, állami támogatás nélkül. Így azok a vállalkozások is finanszírozhatóvá válhatnak, amelyek az uniós szabályok szerint korlátozott támogatási lehetőségeiket már kimerítették. Alapítványi, non-profit jogi formában működő vállalkozás lévén nem a profitszerzés a célunk, így mindig a vállalkozó számára legkedvezőbb megoldást ajánljuk.

Az agrárium finanszírozása nagyon speciális, különösen, ha az ügyfélkört tekintjük. Az AVHGA mely ügyfelekre fókuszál?

Természetesen célunk bármely mikro, kis- és közepes vállalkozás finanszírozásának segítése, de megkülönböztetett figyelmet fordítunk a piaci feltételek mellett kevésbé hitelképes, ugyanakkor a vidéki foglalkoztatásban fontos szerepet játszó mikrovállalkozások, azon belül az őstermelők, családi gazdálkodók és egyéni vállalkozások forráshoz jutásának elősegítésére. Ez a számainkon is látszik, hiszen 2014-ben az elbíralt garanciaügyletek 85 százaléka kötődött mikrovállalkozások hiteleihez. Kiszámtuk, hogy az alapítvány 2014-ben mintegy 40 300 munkahely létesítéséhez és fenntartásához járult hozzá.

Mi a helyzet a fiatal gazdálkodókkal? A kormányzat egyik fő célja az ő támogatásuk, az AVHGA hogy kapcsolódik ebbe a folyamatba?

A fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatás a mezőgazdasági termelők generációváltását segíti elő. Az alapítvány is fontosnak tartja e vállalkozói kör támogatását, a fennálló állományból 2800 kezesség fiatal vállalkozó finanszírozási ügyletéhez kapcsolódik. Ebből 2000 az agráriumban és az agrobizniszben tevékenykedik.

A fiatal gazdálkodók az uniós források tekintetében is kedvezményekben részesülnek. A Vidékfejlesztési Programban külön támogatási jogcím is elérhető számukra, emellett egyes vissza nem térítendő támogatások esetében (például állattartás) magasabb a részükre igénybe vehető maximális támogatás mértéke. A támogatási maximum elérése ugyanakkor azt is jelenti, hogy további, uniós vagy állami támogatást tartalmazó hitelt, vagy kezességet nem lehet igénybe venni. Ekkor is segít az AVHGA, hiszen állami támogatás nélkül, mégis alacsony díjon tud kezességet nyújtani, azaz szinte minden esetben képes kedvezményes díjon finanszírozni.

Ez valóban hatalmas lehetőség a vállalkozásoknak. Milyen kedvezményt, finanszírozási lehetőséget említene még a fiatal gazdálkodóknak?

Ha a hiteltermékek körét nézzük, az Agrár Széchenyi Kártya is megoldást jelent a fejlesztésekhez. A hozzá kapcsolódó készfizető kezességet kizárólag az AVHGA nyújtja, ezzel is támogatva a fiatal gazdákat. Fontos kiemelni, hogy az alapítvány kezességét kezdő, azaz lezárt évvel még nem rendelkező vállalkozások is igényelhetik. Ekkor az üzleti terv adatait vesszük figyelembe a minősítés során.

Beszéltünk arról, hogy a fiatal gazdák támogatása a kormányzati célkitűzésekkel egyetértve az alapítványnál is előnyt élvez. Egyéb kormányzati célok is preferenciát kapnak?

Igen, és ezt nem csak tervezzük, hanem már a számaink is bizonyítják. A Vidékfejlesztési Program célkitűzéseivel összhangban, az alapítványnál is kiemelt szerepet kap a kertészet, öntözés, valamint az állattenyésztés. 2009-hez képest 73 százalékkal növekedett az állományunkban az állattenyésztéssel kapcsolatos ügyletek aránya. Az elmúlt 3 évben 32 százalékkal több kertészeti célú hitelt biztosítottunk kezességünkkel.

Azt olvassuk, hogy a beruházási hitelek aránya megnövekedett. Ezt az alapítványnál is tapasztalják?

A beruházások ösztönzésében az alapítvány kezességének is nagy szerepe van. Ez logikus, hiszen a beruházási hitelek futamideje általában hosszabb, és magasabb kockázattal járnak. Amikor valaki megvalósít egy beruházást, valami újat hoz létre, aminek az üzleti kimenetele bizonytalanabb, mint a már megszokott működésnek. Az új kezességek vonatkozásában a beruházási hitelek aránya a 2012. évi 16 százalékhöz képest 2014-ben 28 százalékra, számszerűen 9,7 milliárd forintról 26 milliárd forintra nőtt. A beruházási célú hitelekhez kapcsolódó kezességvállalás összegének 2,5-szeres bővülése jelentős részben az alapítványnak a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramjában való aktív részvételének köszönhető. Ezzel együtt a mezőgazdasági beruházások jelentősebb élénkülése véleményem szerint a Vidékfejlesztési Program elindulásától várható, ami a fejlesztések megvalósítását tekintve valószínűleg 2016-tól lesz érzékelhető.

A FIATAL GAZDÁK KÖZVETLEN TÁMOGATÁSA

A 2020-ig tartó uniós költségvetési időszakban a fiatal gazdálkodók a támogatási rendszer egyik kiemelt célcsoportját alkotják. Az eddig megismert támogatási formákon kívül új elemek is rendelkezésükre fognak állni.

Így 2015-től a közvetlen támogatások esetében, az alaptámogatáson (SAPS) és a zöldítési komponensen túl, kiegészítő támogatási forráshoz is hozzá lehet jutni. A 11/2015. (III. 13.) FM rendelet szól a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról. Eszerint támogatásra jogosult az a fiatal mezőgazdasági termelő aki:

- természetes személy, és a támogatás első igénylésének évében 40 évesnél nem idősebb (2015. évi kérelmezés esetén 1975-ben, vagy azt követően született) és egységes területalapú támogatás (SAPS) iránti kérelmet legkorábban 2011-ben nyújtott be, vagy
- tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorol egy jogi személy felett, amely jogi személy a támogatást igényli, ő maga pedig megfelel az előző pontban foglaltaknak.

A jogi személyben a tényleges és hosszú távú ellenőrzést az a fiatal mezőgazdasági terme-

lő valósítja meg, aki az adott cégben vezetői és tulajdonosi jogokkal is bír, vagyis a jogi személy vezető tisztségviselője és egyben a szavazatok többségével is (egyedül, vagy más vezető tisztségviselőnek minősülő, mezőgazdasági termelővel együtt) rendelkezik.

Családi gazdaság esetében, ha a gazdaságba bevitt összes terület után a támogatást a családi gazdálkodó igényli, akkor az a) pontban foglalt feltételeknek neki kell megfelelnie. Természetesen arra is van lehetőség, hogy a családi gazdaság tagjai külön-külön igényeljék a fiatal mezőgazdasági termelő támogatást, viszont akkor a tagokra az a) pontban foglalt feltételek külön-külön vonatkoznak.

A kiegészítő közvetlen támogatás az egységes kérelem keretében, legfeljebb 90 hektár után évente igényelhető. Amennyiben egy termelő például 100 hektárra igényel SAPS-ot, nem kell megjelölnie, hogy abból melyik 90 hektárra igényli a fiatal mezőgazdasági termelő támogatást, mivel ennek nincs jelentősége. A támogatási igényt megalapozó hektárszám a támogatási időszak alatt évente változhat. A támogatás összege várhatóan 67,5 euró/hektár lesz.

BŐVÜLŐ KÁRENYHÍTÉSI KÖR

Már az üvegházi és fóliás termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek a megreformált agrárkárenyhítési rendszernek.

Az üvegházi és fóliás termesztés esetében a kötelező tagságra vonatkozó területi limithatár szántóföldi zöldségek esetében legalább öt, ültetvények esetében legalább egy, együttesen pedig legalább öt hektár.

Az ez alatti területekkel rendelkező termelők számára az önkéntes csatlakozás lehetősége továbbra is fennáll.

Így például, ha egy mezőgazdasági termelő legalább öt hektár nagyságú üvegházi vagy fólia alatt termesztett növény (például fejes káposzta és földieper) megjelölésével nyújt be egységes kérelmet, akkor már az idei kárenyhítési évben kötelezően tagjává válik az agrárkárenyhítési rendszernek.

A kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összegét annak függvényében határozzák meg, hogy az üvegház, vagy fóliásátor alatt milyen növényt termesztenek.

Szántóföldi zöldség esetében hektáronként háromezer, ültetvények esetében pedig egyezer forint hektáronként a hozzájárulás mértéke.

A kárenyhítő juttatás az elemi káresemény által okozott 30 százalékos meghaladó mértékű hozamcsökkenést, illetve üzemi szinten a 15 százalékos meghaladó mértékű hozamérték-csökkenést kompenzálhatja.

Az üvegházi és fóliás termesztés esetében a kedvezőtlen időjárási jelenségek magában az üvegházban, illetve a fóliásátorban is okozhatnak károkat, azonban ezek a károk továbbra sem képezik részét az agrárkárenyhítési rendszernek.

EGY SZENVEDÉLYES GAZDA

A hódmezővásárhelyi kiállításon minden évben díjat nyernek Hevesi István mindszei tenyésztő sertései. Nagy akarat és elhivatottság kell ahhoz, hogy valaki a piac erős hullámzásával dacolva kitarson a sertéstenyésztés mellett, sőt töretlenül fejlessze gazdaságát, új és újabb területekkel bővítse azt. Ez nem csupán gazdasági tevékenység, már-már szenvedély. Hevesi István ilyen szenvedélyes gazda.

A gyökerek az egykori háztáji gazdálkodásban keresendők, derült ki amikor Hevesi István a kezdetekről beszélt.

- Mint sokan mások, a szüleim is a hetvenes években háztáji állattartással foglalkoztak. A napi munka mellett először ötven sertést hizlaltak egy turnusban, majd nyolcvan, később már százat, a nyolcvanas évek végén már háromszázat. Nem volt ez csoda, hiszen itt Mindszenten szinte mindenki háztájizott. Amikor új szomszéd költözött mellénk, azzal szembesültek édesapámék, hogy a szomszéd minden lehetséges helyen feljelentette őket, mondván, bűdös a sertés. Így aztán 1998-ban komolyan felmerült, hogy eltiltják őket az állattartástól, ami bizony nagy csapás lett volna, hiszen ehhez értünk, ebből élünk. Jobb híján egy elhagyott téesz-majorban vásároltak területet, ahol majd telepet akartak építeni. Ez idő alatt én végeztem a hódmezővásárhelyi főiskolán, majd a Pankotai Agrár Zrt. sertés törzstelepét vezettem, de amikor 1998-ban megtörtént ez a bizonyos feljelentés, gondoltam, hogy itthon a helyem. Két-három méteres gaztengerben kezdtük el a telepet építeni, ami azóta sem ért véget, folyamatosan fejlesztjük. Támogatásként akkor még csak hazai állami forrás állt rendelkezésre. Úgy terveztük, hogy hatvan anyakocás telepet létesítünk, és

annak teljes szaporulatát neveljük, de már az első gondolatok között az szerepelt, hogy ha fiztatni akarunk, akkor már tenyésztani is fogunk. A magyar nagyfehér fajta mellett döntöttünk, mert az a hazai rőghöz szokott, elviseli a körülményeket, ugyanakkor nem rosszak a termelési mutatói sem. 1998 augusztusában Medgyesegyházáról vásároltunk nyolcvan tenyész kocát, úgy gondoltuk, hogy ebből körülbelül hatvan beválik, de végül is nyolcvan lett, mert olyan jól sikerült a válogatás, hogy mind rendben megfialt. A vége az lett, hogy elkezdtük száz kocára növelni az állományt. Szigorúan magyar nagyfehér és magyar lapály fajtákkal.

Hagyományos fajták, hagyományos technológiával? Vagy mégsem? - kérdeztük a gazdát.

- Állandóan azon törtük a fejünket, hogy az általunk jól ismert háztáji tartást valahogy kombináljuk a korszerű tartástechnológiával, hogy már ne kelljen a hátunkon zsákban hordani a takarmányt, és ha lehetséges, legyen a telepen ventilátor, majd hűtés. Mondhatom, hogy azóta állandó fejlesztésben vagyunk. Mivel kimaradtunk a kárpótlásból, 1998-ban még nem volt földünk, ahol takarmányt termeljünk. Ezt követően vettük az első hektárt, utána folyamatosan vásároltunk, és igyekeztünk minden pályázati

lehetőséget kihasználni. 2000-ben pályázat keretében a hizláló épület mellett megépítettük a gabonataratót. Folyamatosan növeltük a földterületet, annyira, hogy 2004-ben már az AVOP pályázat keretében - kombájn kivételével - egy komplett szántóföldi gépparkot vásároltunk, ami közel százmilliósi beruházás volt. Mivel csúszott a támogatások kifizetése, mi sem tudtuk fizetni a hitelek első részleteit. Bár a bankunk, a Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezet együttműködő volt, súlyos következményekkel járt a késedelmes törlesztés. Megoldottuk a helyzetet, de nagyon össze kellett húzni a derékszját. Újabb pályázatokba fogtunk, 2007-ben már megvettük a kombájn és a maradék művelő eszközöket, hogy ne legyünk másokra utalva, és ÁTK pályázatok keretében tovább fejlesztettük a telepet. A legutolsóval a napokban számoltuk el.

Nem könnyű a pályázatokon való részvétel. Erről is beszélt Hevesi István.

- Természetesen ára van a pályázatoknak. Nagy odafigyeléssel kell végeznünk a munkánkat, mert a lakó-ingatlanjainkon is jelzálog van. Bevállaltuk, mert hiszünk abban, hogy a hiteleket ki tudjuk gazdálkodni. Hisz bennünk a Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezet is, és nem utolsó sorban az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány is mellettünk áll készfizető kezességével, mégpedig olyan megoldással, amelyet más hasonló szervezet nem tud megtenni, tudniillik saját kockázatára vállalta a kezességet. Így lehetőség nyílt arra, hogy újabb pályázatok keretében tovább fejlesszük a gazdaságot. Most egy kertészeti pályázatot nyújtottunk be, nem ragadtunk le a már meglévő ágazatoknál, mindig azt keressük, hogy hol lehet tovább fejlődni. Nyitunk a kertészet felé, több rációt látok benne, mint mondjuk a napraforgó termelésben. Az idén már be is fejeztük a konzervborsó betakarítását.

Ehhez viszont az öntözés fejlesztése is szükséges, bár más megoldás is lehetséges - derült ki az érdeklődésre kapott válaszból.

„nem utolsó sorban az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány is mellettünk áll készfizető kezességével”

Hevesi István

- Egyelőre nem tudunk öntözni. Az öntözés hiányát úgy próbáljuk kompenzálni, hogy minél hamarabb betakarítjuk a termést, megállapodásunk szerint a konzervgyár a mi borsónkat vásárolja fel elsőként. Eddig nem adtunk be az öntözés támogatására pályázatot, reméljük a következőben sor kerül erre is. Még nem látjuk pontosan a fejlesztés irányát. Új módszerekről is hallottunk, ami szerint már a kukoricát is úgy öntözik, mintha ültetvény lenne, két sor közé behúzza csepegtető öntözést alkalmaznak. Most keresem, hogy hol lehet ilyet megnézni, állítólag Bolyban már működik. Elmegyünk, megnézzük, összegyűjtjük a tapasztalatokat. Akárhogy is, ez a jövő!

A technikai fejlődés mindennapi szerepéről a következőket mondta a vállalkozó.

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a legújabb fejlesztéseket. Például egy kertész tanár előadásából tudtam meg, hogy a hollandok miként használják a széndioxidot a termés növelésére, illetve a minőség javítására. Széndioxidot alkalmaznak már búzában, kukoricában, és más szántóföldi kultúrákban. Mi is elkezdtük, mert fontos a termésbiztonság. Gondoljunk csak bele: 250 hektáron gazdálkodunk, 220 kocsával termelünk, évente majdnem 500 tonna árpa, 700 tonna kukorica kell a gazdaságnak. Mivel még nem tudunk öntözni, fontos, hogy olyan ráfordításokkal dolgozzunk, amelyekkel a biztonságot helyezzük előtérbe. Időjárás-előrejelzésre alapozva végezzük a napi munkát. Mindennap hívom a meteorológiai szolgálatot, és ennek megfelelően ütemezem a munkát. A tápanyag-gazdálkodást mindig talaj- és levélanálízisre alapozzuk, okszerűen juttatjuk ki a tápanyagot: sokszor adunk, de egyszerre keveset. Mindezt magas termékkel honorálja a föld, tavaly volt olyan terület, ahol 9 tonna árpát takarítottunk be hektáronként. Azt hiszem, ez magáért beszél.

Hogyan tudja kivédeni egy vállalkozás a sertésáruk zuhanását, illetve az olyan hatásokot, mint amilyeneket az orosz embargó okoz? - kérdeztük.

- Egy külföldi gazdától hallottam, egy előadás alkalmával a következőt: „mindenki törődjön azzal, ami az ő dolga”. Kissé furcsán hangzott ez 2005-ben! Még azzal folytatta, hogy mivel a sertésárukat nem tudjuk befolyásolni, azzal nem kell törődnünk, kár energiát pazarolni rá. Törődünk azzal, hogy az adott körülmények között miként lehetünk hatékonyabbak, ez a mi dolgunk. Tagjai voltunk egy termelői csoportnak, amely szervezet 30 ezer hízót adott le évente. Öt évig voltunk tagok, láttuk azt, hogy a jövő csak a termelői csoportok összefogása lehet. Magyarországon nem kell 27

sertéstartásra szakosodott termelői csoport, véleményem szerint a bő három millió sertésre elegendő lenne egy vagy kettő. Ebből a régi csoportból kiléptünk és beléptünk a jóval nagyobb Alföldi Sertésértékesítő Szövetkezetbe, amely az elmúlt évben 740 ezer sertést értékesített. Ennek az a hozadéka, hogy mindig 10-15 forinttal többért, vagy van, amikor ennél is magasabb áron adjuk el a sertést, mint a kisebb csoportok. Ha olyan helyzet áll elő, a vezetés gondoskodik a felesleg levezetéséről. Ezzel leveszik az értékesítés gondját a vállunkról, ami nagy könnyebbség, mert nekünk, termelőknek e nélkül is rengeteg gondunk van.

A fejlesztés irányairól a következőket hallhattuk a gazdától.

- Azt látom, hogy a jó minőségű magyar sertés húst kiviszik külföldre, közben a mellékterméket nevelt tömegáru jön az országba. El kell döntenünk, hogy kukoricán, árpán, és egyéb hagyományos sertéstakarmányon neveljük a sertést, aminek az előállítás költsége több, ezáltal a hús ára is magasabb, vagy másik irányba megyünk, vagyis élelmiszeripari melléktermékeken neveljük a jószágot. Ennek kisebb az önköltsége, nem olyan jó a hús zamata, viszont olcsóbban lehet adni. Azt tapasztalom, hogy a magyar fogyasztó is kezd igényesebb lenni, de

végül a piac dönti el ezt a kérdést. Mindenesetre a sertés húsz tervezett ÁFA-csökkenése ilyen szempontból is jó irányba mutat.

Milyen a kapcsolata a takarékszövetkezettel? - kérdeztük Hevesi Istvánt.

- Mindig van kifutó hitelünk, és mindig veszünk fel újat, mert ha a hitelt jó célra fordítjuk, az a gazdaságot, a növekedést szolgálja. Mi ezt próbáljuk tenni, ehhez kell a takarékszövetkezet, az alapítvány kezessége, továbbá az ismerősi, baráti viszony, ahol biztonsággal feltárhathjuk a gondjainkat. Az is jó dolog, hogy nem kérnek állandóan újabbnál újabb papírokat, ismernek bennünket. Tudni kell, hogy a gazdálkodók papírmunkában nem állnak a helyzet magaslatán, hiszen annyi más dolguk van. A kocvásárlásnál is azt szeretem, ha többször visszajön valaki, szinte baráti kapcsolat alakul ki a tenyésztő és a vásárló között. Így vagyok én a pénztintézettel is. A személyes ismeretség, kapcsolat pénztintézettel, termelővel, vásárlóval mindennél többet ér. Mindig elmondom példának, hogy Ausztriában, ahol tenyészállatokat nézünk, a pici falu közepén van egy tejautomata, amibe hetente más-más tehenes gazda viszi a tejet. Ilyenkor az ő fényképét teszik ki, mindenki ismeri, és tudja, kinek a tejet vásárolja, a gazda pedig büszke lehet magára és az általa termelt tejre.

EURÓPAI BORREFORM - VÁLTOZÓ ÜLTETVÉNYTELEPÍTÉSI SZABÁLYOK

2016. január elsejétől új engedélyezési rendszer váltja fel az új szőlőültetvények telepítését tiltó eddigi átmeneti szabályozást az Európai Unióban. Az EU tagállamai 2030-ig minden évben maximum 1 százalékkal növelhetik a szőlő termőterületét. Az új szabályokról a Közös Agrárpolitika eddigi utolsó reformja során, 2013 végén állapodtak meg a tagállamok és az Európai Parlament.

Az ekkor elfogadott kompromisszum felülírta a 2008-as borpiaci reformnak azt a rendelkezését, miszerint 2016-tól kezdődően, de legkésőbb 2018-ban teljesen liberalizálták volna a szőlőtelepítési jogokat az Európai Unióban, felhagyva a termőterület korlátozásával. Utóbbira a strukturális bortútermelés, elsősorban a gyengébb minőségű asztali borok túlermelése miatt volt szükség. Ennek korlátozására 2015 végéig olyan szőlőtelepítési rendszert vezettek be, amely gyakorlatilag befagyasztotta a szőlő termőterületének növekedését az EU-ban. A szabályok értelmében kizárólag akkor

lehetett a borvidékeken új tőkét ültetni, ha egyidejűleg azonos mennyiségű szőlőültetvényt kivágtak. Az Európai Bizottság szerint a reformban előirányzott intézkedések elérték céljukat, mert növelték az európai borágazat versenyképességét, elsősorban a minőségi borok növekvő arányának köszönhetően.

Az elmúlt tíz évben az európai borfogyasztás hanyatlott vagy stagnált, miközben az Egyesült Államokban és Kínában dinamikusan nőtt. Noha a 2008. évi borpiaci reform óta mind volumenében, mind értékében nőtt az EU harmadik országokba irányuló borkivitele, Európa világgiazi részesedése mégis csökkent. Épp a külső kereslet dinamikus növekedése magyarázza, hogy a borpiaci reform 2016/2018-ra a szőlőtelepítési korlátozások megszüntetését és a piac liberalizációját célozta. A szóban forgó időponthoz közeledve azonban a bortermelő országok túlnyomó része, köztük Magyarország is, a termelési korlátozások fenntartása mellett érveltek. Szerintük a szőlőtelepítési

jogok eddigi rendszerének felszámolása hátrányos lenne a kistermelőknek, hiszen túlzottan előnyös helyzetbe hozná a nagy befektetői csoportokat. Az "iparszerű" termelés terjedne el a minőség rovására, amely túlermeléshez vezetne és levinné az árakat. Magyarország esetében attól lehetett tartani, hogy a piaci liberalizációt kihasználva olcsó spanyol és olasz bor árasztotta volna el a magyar piacot, kiszorítva onnan a hazai borokat.

Ezért született a 2013. évi KAP-reform keretében az a fenti megoldás, amely minimális mértékben megengedi a szőlőültetvények kibővítését, de annak határt szab. Az új szabályok várhatóan rugalmasabb keretet biztosítanak a tagállamok számára. Hozzájárulnak az európai borok versenyképességének növeléséhez, de elejét veszik a szőlőültetvények túlzottan gyors kibővülésének. A termőterület-növelés engedélyeztetése díjmentes lesz a termelőknek, de azok nem adhatják és vehetik egymás között az engedélyeket.

AZ ANYAJUH-TARTÁS ÉS ANYAJUH-DE-MINIMIS TÁMOGATÁSOK

Az érintett kb. 5000 gazdálkodó 2015. május elején kapta kézhez az anyajuh-tartás és az anyajuh de minimis támogatásról szóló határozatát, az abban szereplő összegeket már elkezdte utalni a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. Összesen közel 2 milliárd forint támogatásról van szó.

Az érintettek egyfelől anyajuh-tartás címen egyedenként legfeljebb 21 forint támogatást vehetnek igénybe. Amennyiben a mezőgazdasági termelő juhtejet vagy juhtejterméket értékesített, úgy a támogatás mértéke anyajuh-egyedenként legfeljebb 18 forint lehet. Másfelől, anyajuh de minimis támogatás címen a gazdák 3000 forintot kaphatnak állatonként. Ez azoknak az állattartóknak nyújt segítséget, akik juhús előállítás céljából nőivarú juhokat tartanak.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Garancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

AZ ÚJ VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM BRÜSSZELI BENYÚJTÁSA

2015 májusában a kormány benyújtotta az Európai Bizottságnak a 2014-2020-as uniós ciklusra vonatkozó vidékfejlesztési program (VP) átdolgozott változatát. A benyújtást követő formális bizottsági eljárások maximum 60 napot vehetnek igénybe, így a VP-t várhatóan a nyár elején hagyják jóvá, ezt követően bármelyik támogatási jogcím megnyitható lesz. A program révén összesen mintegy 1300 milliárd forint vidékfejlesztési forrás felhasználása kaphat zöld jelzést Brüsszelben, az egyes jogcímek megnyitásához azonban további előkészítő munkára van szükség. A pályázat-előkészítő munkacsoportok kidolgozzák az egyes pályázatok részletszabályait, az eljárásához szükséges formulákat, illetve zajlik az új követelményeknek megfelelő informatikai rendszer kialakítása a pályázatok befogadásához.

A program legfontosabb fejlesztési céljai közé tartozik a vidéki munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban. Különösen fontos ez a munkaigényes ágazatokban, így az állattenyésztésben, a zöldség- és gyümölcsstermesztésben vagy az élelmiszerfeldolgozásban.

A 2007-2013-as időszakhoz képest jelentős változás az új, egységes rendszerhez illeszkedő, pályázóbarát eljárásrend, az egyszerűsített támogatástípusok bevezetése és az egyszerűsített elbírálás. Fontos eleme a vidékfejlesztési programnak, hogy lehetőség lesz a beruházási jellegű pályázatok megvalósításához előleg igénylésére. Ezzel azokat is segíteni akarják, akik hitelképesség és kezdőtőke hiányában nehezebben tudnának pályázni.

VIDÉKFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK

2015 májusában összesen 35 milliárd forint vidékfejlesztési támogatásra írt ki új pályázatokat a Miniszterelnökség. A forrásokat főként önkormányzatok, fiatal gazdák és kertészek vehetik igénybe. Nem új uniós pénzekről, hanem a 2007 és 2013 közötti, most kifutó magyar vidékfejlesztési program felhasználatlan támogatási forrásainak hasznosításáról van szó. A kiírásokkal lehetővé válhat, hogy Magyarország a 2015. végi határidőig teljes mértékben kihasználhassa a 2007-2013-as uniós támogatási program - hazai társfinanszírozással együtt - több mint 1500 milliárd forintos támogatási keretét.

A Miniszterelnökség a közelmúltban átvizsgálta a 2007-2013 közötti, most kifutó magyar vidékfejlesztési programot, és úgy találta, hogy több jogcímnél egyes pályázatok nem vagy csak részben valósulnak meg. A tapasztalatok szerint a korábbi kiírások közül elsősorban az állattartó telepek korszerűsítésénél (ÁTK) és az élelmiszeripari beruházásoknál, illetve az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) támogatásoknál és több erdészeti jogcímnél maradhatnak meg források. Ez azt jelenti, hogy a már elnyert uniós pénzek egy részét nem tudták vagy nem akarták igénybe venni az érintett ágazati szereplők. A legtöbb EU-forrás - mintegy 30 milliárd forint - az ÁTK-s és az élelmiszeripari beruházásoknál szabadulhat fel, míg például az AKG-nál azért is ragadhatnak benn támogatások, mert egyes terme-

lők nem teljesítették a program feltételeit. A Miniszterelnökség úgy döntött, hogy a felszabaduló forrásokból három újabb pályázatot ír ki. Most összesen 35 milliárd forint ismételt felhasználásáról van szó, amelyből úgynevezett vidéki alapszolgáltatás-fejlesztésre 15 milliárd forintot, míg a fiatal gazdák induló támogatására és a kertészeti gépbeszerzésekre 10-10 milliárdot szánunk. Mindhárom pályázatnál követelmény, hogy a beruházásokat még az idén meg kell valósítani, illetve a szükséges számlákkal az év végéig el kell számolni.

A vidéki alapszolgáltatások fejlesztésére elsősorban önkormányzatok nyújthattak be pályázatokat mikro- és kisbuszok, terepjárók beszerzéséhez. A fiatal gazdák induló támogatására (lásd még a külön cikket) azok pályázhattak, akik eddig még nem adtak be területalapú támogatás iránti kérelmeket (míg más fiatal gazdák majd a 2014 és 2020 közötti, új agrár-vidékfejlesztési programból juthatnak támogatási forrásokhoz). A kertészetek gépbeszerzésekre pályázhattak, 35 százalékos támogatásintenzitás mellett, amely fiatal gazdáknál és kedvezőtlen adottságú térségekben termelőknél 10 százalékponttal nőhet. Ez utóbbi pályázat iránt akkor volt az érdeklődés, hogy a tízmilliárd forintos keret gyors kimerülése miatt a Miniszterelnökség a kis és a nagy értékű gépbeszerzésre igényelhető támogatás benyújtási időszakát egyaránt már az első napon felfüggesztette.

FIATAL GAZDÁK INDULÓ TÁMOGATÁSA

A 2007-2013. évi Vidékfejlesztési Program maradék forrásainak felhasználásával 2015. május 18. és 2015. június 1. között volt újra lehetőség fiatal gazda induló támogatási kérelem benyújtására. A legutóbbi, 2014-es kiíráshoz hasonló feltételek szerepelnek a jogcímrendeletben, vagyis támogatási kérelmet nyújthat be, akinek életkora 18 és 40 év közötti, szakirányú végzettsége van, korábban nem igényelt még agrár- és vidékfejlesztési célú támogatást és elér egy minimum pontszámot.

Az értékelésnél előnyt élveznek azok, akik:

- technikai vagy felsőfokú szakképesítéssel, diplomával rendelkeznek,
- vállalják a főállású tevékenységet,
- állattenyésztési és/vagy kertészeti tevékenységet kívánnak végezni,
- életvitelszerű tartózkodási helye tanyán vagy 1000 fő alatti településen van/lesz,
- főállású alkalmazottak foglalkoztatását vállalják,
- életvitelszerű tartózkodási helyéhez képest a gazdaság legtávolabbi pontja legfeljebb 30 km-es sugarú körön belül található,
- életvitelszerű tartózkodási helye hátrányos helyzetű településen van.

A támogatás maximális összege 40.000 eurónak megfelelő forintösszeg. Azok a gazdálkodók pályázhatnak, akik 2015-ben nem nyújthattak még egységes kérelmet.

EMVA BERUHÁZÁSI JOGCÍMEK – HATÁRIDŐ MÓDOSÍTÁS

A maximális forrásfelhasználás érdekében, az Irányító Hatóság az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) társfinanszírozott több beruházási jogcím esetében az agrár-vidékfejlesztési támogatásokra irányadó 2015. május 31-i projektmegvalósítási és az utolsó kifizetési kérelembenyújtási határidők meghosszabbításáról döntött (az Irányító Hatóság 23/2015. (V. 29.) számú Közleménye). Így az alábbi határidők lesznek irányadóak az érintett támogatott műveletek tekintetében.

- Az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet: az ún. ÁTK III. jogcímnél (2009-es támogatási kérelem benyújtási kör) a megvalósítás határideje 2015. június 30. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. július 31.
- Az öntözés, a melioráció és a területi vízgazdálkodás mezőgazdasági üzemi és közösségi létesítményeinek fejlesztéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 34/2008. (III. 27.) FVM rendelet: bizonyos támogatási ügyekben az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások körében az integrált közösségi és szolgáltató tér kialakítására és működtetésére igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 112/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet esetében az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. július 31.
- A mikroállalkozások létrehozására és fejlesztésére LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-ben nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 47/2012. (V. 11.) VM rendelet: a projekt megvalósítás határideje 2015. augusztus 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez a 2012. évben nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 49/2012. (V. 22.) VM rendelet: az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez a LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 52/2012. (VI. 8.) VM rendelet esetében az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- Az állattartó telepek korszerűsítéséhez 2012. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről 61/2012. (VI. 29.) VM rendelet: az ún. ÁTK IV jogcímen a megvalósítás határideje 2015. június 30. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. július 31.
- A LEADER Európai Unió belüli és harmadik országbeli területekkel való nemzetközi együttműködés végrehajtásához 2012-től nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 99/2012. (IX. 25.) VM rendelet: a megvalósítás határideje: 2015. július 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A falumegújításra és - fejlesztésre LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 102/2012. (X. 1.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje: 2015. június 30. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. június 30.
- A vidéki örökség megőrzéséhez LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 103/2012. (X. 1.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje: 2015. június 30. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. június 30.
- A nem mezőgazdasági tevékenységgel történő diverzifikálásra nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 129/2012. (XII. 17.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje: 2015. augusztus 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A LEADER térségek közötti együttműködés végrehajtásához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 11/2013. (III. 5.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje 2015. július 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER fejezetének végrehajtásához 2013-ban nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 35/2013. (V. 22.) VM rendelet: a projekt megvalósításának határideje 2015. július 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A vidéki gazdaság és a lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások fejlesztésére 2013-tól igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 103/2013. (XI. 8.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje: 2015. augusztus 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez a LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2013-ban nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 104/2013. (XI. 14.) VM rendelet: a projekt megvalósításának határideje 2015. július 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.
- A technológiai berendezések korszerűsítés céljából történő beszerzéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 116/2013. (XII. 12.) VM rendelet: a projekt megvalósítási határideje 2015. augusztus 31. Az utolsó kifizetési kérelem benyújtásának határideje 2015. augusztus 31.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760
 Fax: (1) 373 8453 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető